

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

KUVENDI

KOMISIONI PËR PUNËN, ÇËSHTJET SOCIALE DHE SHËNDETËSISË

Tiranë, më 6. 6. 2019

Dokument parlamentar

(Komision për dhënie mendimi)

R A P O R T

MBI

PROJEKTLIGJIN

**“PËR DISA SHTESA DHE NDRYSHIME NË LIGJIN NR. 7895, DATË 27.1.1995,
“KODI PENAL I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË”, I NDRYSHUAR**

I. Hyrje

Komisioni për Punën, Çështjet Sociale dhe Shëndetësisë, në cilësinë e komisionit për dhënie mendimi, në mbledhjet e datës 29, 31.05.2019 dhe 6.06.2019 mori në shqyrtim projektligjin “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 7895, datë 27.1.1995, “Kodi Penal i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar nismë e propozuar nga grupi parlamentar i Partisë Socialiste. Projektligji është hartuar nga disa deputetë të komisionit të çështjeve ligjore, Ministrinë e linjës sipas çështjeve që adresojnë ndryshimet e propozuara dhe në bashkëpunim me ekspertët ligjorë të Kryeministrisë.

Komisioni për Punën, Çështjet Sociale dhe Shëndetësinë e shqyrtoi këtë projektligj në cilësinë e komisionit për dhënie mendimi, bazuar në nenet 32-38 të Rregullores së Kuvendit.

Për shqyrtimin e këtij projektligji u caktua relator znj. Klodiana Spahiu.

Në mbledhjen e Komisionit për të prezantuar, mbrojtur projektligjin dhe për të dhënë shpjegime për pyetjet e anëtarëve të Komisionit ishte e pranishme Znj. Spahiu, si përfaqësuese e grupit të hartuesve të këtyre propozimeve.

II. Baza ligjore Kushtetuese

Projektligji është propozuar nga grupi parlamentar i Partisë Socialiste, në përputhje me nenet 81, pika 1 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë. Ai bazohet në nenet 81, pika 2, shkronja “d”, dhe 83 pika 1 të Kushtetutës dhe shoqërohet me relacionin përkatës sipas nenit 68, të Rregullores së Kuvendit dhe miratimi i tij i nënshtrohet rregullit të miratimit me tre të pestat e të gjithë anëtarëve të kuvendit.

III. Qëllimi, objektivat dhe efektet e synuar të propozimit, problematikat e konstatuara dhe përmbajtja e projektligjit

Projektligji “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 7895, datë 27.1.1995, “Kodi Penal i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar ka për qëllim parandalimin e çdo veprimi dhune në shoqëri. Ashpërsimin e dënimeve për veprat e dhunës ndaj policit, mjekut, sportistit, arbitrit, ndërmjetësit dhe trajnerit, funksionarëve publike dhe të zgjedhurve, apo atyre që shërbejnë në shërbimin publik si dhe përfshirja e veprave të reja penale për adresimin e duhur të çështjeve të dhunës si akte që ngarkojnë me përgjegjësi penale.

Ndryshimet në Kodin Penal mbi çështjet për mbrojtjen e të drejtës së autorit kanë ardhur si pasojë e debatit të gjerë publik për rritjen e ndërgjegjësimit të shoqërisë kundër kopjimeve, apo përdorimeve të padrejta të veprave të tjerëve. Në Kodin Penal ekzistojnë disa parashikime për mbrojtjen e pronësisë intelektuale, apo riprodhimin e padrejtë të veprës së tjetrit, por dispozitat nuk janë të plota sa i takon mbrojtjes së të drejtës së autorit dhe dënimet përkatëse nuk i përgjigjen realitetit me qëllim parandalimin e këtyre fenomeneve shqetësuese për shoqërinë.

Ndryshimet që propozohen për ashpërsimin e dënimeve në veprimtarinë e lojrave të fatit janë pasojë e legjislacionit të ri në vend për ndalimin e veprimtarisë së lojrave të fatit dhe bixhozit.

Amendimet në lidhje me rendin dhe qetësinë publike janë pasojë e ankesave në rritje të qytetarëve anembanë vendit, që subjektet tregtare nuk respektojnë kërkesat e legjislacionit për zhurmat dhe synojnë ashpërsimin e dënimeve në rastet kur ka tejkalim të normave të lejuara me ligj për zhurmat në mjedise që prishin qetësinë publike.

Projektligji propozon ashpërsim të dënimeve për mbajtjen e armëve, armëve shpërthyes, ose e lëndëve plasëse në kundërshtim me parashikimet ligjore, apo pa leje të organeve kompetente si dhe të veprimeve që synojnë pengesat apo ndalimin me çdo mjet e mënyrë, të qarkullimit të mjeteve të transportit automobilistik, hekurndhor, uJOR e ajror. Këto ndryshime kanë si qëllim frenimin e përdorimit të armëve apo lëndëve plasëse si dhe parandalimin e veprimeve që pengojnë qarkullimin e transportit në kundërshtim me parashikimet ligjore. Një amendim për ndalimin e prodhimit, mbajtjes dhe përdorimit të armëve bërthamore propozohet me qëllim përmbushjen e detyrimeve të vendit nga marrëveshjet ndërkombëtare në fushën e sigurisë.

Ndryshimet që propozon projektligji në fushën e mbrotjes së mjedisit kanë për qëllim të transpozojnë plotësisht Direktivën 2008/99/EC për Mbrojtjen e Mjedisit përmes Ligjit Penal, (Raporti i Progresit për vitin 2016 thekson faktin se Direktiva për Krimin në Mjedis nuk është transpozuar ende).

Projektligji përcakton dhe veprat penale të kryera nga persona fizikë a juridikë, me dashje apo nga pakujdesia, të cilat bien ndesh me legjislacionin specifik për mjedisin dhe për rrezatimet jonizuese apo me lejet/autorizimet që janë miratuar në zbatim të tyre dhe që rrezikojnë të shkaktojnë dëm real mbi cilësinë e ajrit, ujit, tokës, bimët, kafshët, shëndetin, apo jetën e njeriut. Legjislacioni në fushën e mjedisit dhe të rrezatimeve jonizuese ka

avancuar mjaft kohët e fundit, duke transpozuar në legjislacionin tematik/administrativ të vendit pjesë të rëndësishme të Acquis së BE për mjedisin, të miratuara në përputhje me Traktatin e KE-së dhe aktet për rrezatimet jonizuese të miratuara në përputhje me Traktatin e Euratomit. Por nuk mund të thuhet e njëjta gjë edhe për Kodin Penal. Ky i fundit, për veprat penale në fushën e mjedisit, mbetet ende thjesht me parashikimet kombëtare. Problematika e deri tanishme në zbatimin dhe detyrimin e legjislacionit për mjedisin ka treguar se mjedisi nuk mund të mbrohet siç duhet vetëm përmes legjislacionit specifik/administrativ. Prandaj ky legjislacion duhet të plotësohet edhe me veprat penale në fushën e mjedisit dhe sanksionet përkatëse të parashikuara në Kodin Penal. Për të siguruar një vazhdimësi dhe konsistencë midis kërkesave ligjore të legjislacionit specifik/sectorial për mjedisin dhe rrezatimet jonizuese të përafruara tashmë me ato të BE-së me parashikimet e Kodit Penal, kërkohet që edhe ky i fundit të reflektojë kërkesat e legjislacionit Evropian në fushën e mjedisit. Si pasojë e miratimit dhe zbatimit të këtyre amendimeve synohet dhe pritet që të rritet shumë ndërgjegjësimi për mbrojtjen e mjedisit i të gjithë aktorëve që veprojnë mbi mjedisin dhe që kanë potencial për ta rrezikuar atë përmes aktiviteteve të tyre.

Gjithashtu, projektligji adreson dhe disa ndryshime të rëndësishme që lidhen me sigurinë ushqimore, si një nga çështjet më aktuale, më delikate e njëkohësisht me sensitive në ditët e sotme.

Projektligji propozon rishikimin e dispozitave ekzistuese që lidhen me sigurinë ushqimore dhe krijimin e figurave të reja të veprave penale, duke kriminalizuar fenomene/sjellje të cilat aktualisht, janë kategorizuar si forma të kundra-vajtjeve administrative, apo nuk kanë asnjë parashikim të mirëfilltë ligjor si shkelje - të cilat nuk duhet të përfshihen në këtë kategorizim administrativ, pasi për shkak të rëndësisë së marrëdhënieve juridike që synojnë të mbrojnë, natyrshëm duhet të klasifikohen si kundravajtje penale.

Këto ndryshime kanë rëndësi tejet të lartë në funksion të garantimit të sigurisë ushqimore që është një komponent i sigurisë kombëtare, e lidhur ngushtësisht dhe me impakt të drejtpërdrejtë në shëndetin dhe jetën e popullsisë, ku mekanizmat mbrojtës duhet të bëhen efektive në mbrojtje të interesave të konsumatorëve, si hallka më e pambrojtur e zinxhirit ushqimor.

IV. Shqyrtimi i projektligjit në komision.

Komisioni për Punën, Çështjet Sociale dhe Shëndetësinë në kuadër të gjithpërfshirjes, transparencës dhe konsultimit publik, bazuar në Rregulloren e Kuvendit të Shqipërisë dhe ligjit nr. 146/2014 “Për njoftimin dhe konsultimin publik”, zhvilloi një proces të gjerë konsultimesh përmes seancave dëgjimore me përfaqësuesit e mjekësisë veprimtaria e të cilëve është e lidhur me nenet përkatësisht 2, 12 dhe 13 të projektligjit.

Gjatë shqyrtimit të projektligjit relatori i Komisionit, shpjegoi ndryshimet e propozuara përmes këtij projektligji. Theksoi se ndryshimet kanë ardhur si pasojë e problematikës së krijuar pas disa ngjarjeve të ndodhura në disa institucione të ofrimit të kujdesit shëndetësor të vendit, si dhe me dëshirën për të kontribuar në përafrimin dhe në përshtatjen e legjislacionit tonë me ato të vendeve të Bashkimit Europian, posacerisht për ato pjesë të Kodit Penal që trajtojnë kujdesin shëndetësor. Domosdoshmëria për amendimet në Kodin Penal për disa çështje, si prishja e qetësisë dhe rendit (goditja e policit), dhuna në shëndetësi, dhuna në aktivitete sportive, dhuna ndaj funksionarëve publike apo të zgjedhurve ka lindur referuar ngjarjeve të muajve të fundit ku incidentet e dhunës kundër mjekëve, ato në ndeshjet sportive, goditja ndaj policit apo veprat e dhunës kundër deputetëve e të zgjedhurve të tjerë kanë qenë të shpeshta. Parashikimet aktuale në Kodin Penal, rezulton se nuk garantojnë parandalimin për veprimet e dhunës. Dispozitat përkatëse në Kodin Penal për dënimin e këtyre fenomeneve ose kanë mangësi, ose sanksionojnë dënime të lehta ose nuk ekzistojnë.

Projektligji propozon dhe dekriminalizimin e gabimit mjekësor në rastet kur pasoja nuk vjen si rezultat i neglizhencës së mjekut. Këto ndryshime synojnë të përmirësojnë klimën në të cilën profesionistët e shëndetit kryejnë detyrën e tyre dhe përmbushin misionin e tyre. Dispozita ekzistuese e Kodit Penal gjatë zbatimit të praktikës gjyqësore ka sjellë gjithmonë e në rritje vështirësi për profesionistët e shëndetit të kryejnë detyrat e tyre. Kjo ka sjellë edhe zhvillimin e praktikave të ashtuquajtura të "mjekësisë difensive".

Legjislacioni që është marrë si referencë për nenet të cilat kanë të bëjnë me dekriminalizimin e mjekimit të pakujdesshëm është ai Italian, legjislacioni me agresiv ndaj trajtimit të mjekëve, por që përsëri është shumë më mirë e përcaktuar përgjegjësia penale e mjekut. Pikërisht në nenin 43 të Kodit penal Italian mjeku ngarkohet penalisht kur verifikohet "demi individual nga neglizhenca" i cili përcaktohet si "një ngjarje e cila edhe pse mund të ndodhë në mënyrë jo të vullnetshme, ajo ndodh për shkak të neglizhencës, pakujdesisë, si dhe paaftësisë për të përndjekur ligjet rregullat dhe disiplinat" Në këto kushte kur ekzistojnë të dhënat mjeku mund të dënohet për "veprim neglizhent" sipas neneve 589 dhe 590 "omicidio colposo". Por edhe në legjislacionin Italian janë shume mirë dhe gjatë të përcaktuara se cilat raste duhet dhe mundet të konsiderohen neglizhencë dhe kërkojnë ndjekje penale dhe cilat raste janë pakujdesi dhe paaftësi dhe dënohen administrativisht.

Pas konsultimeve të shumta propozojmë mospërfshirjen si vepër penale transmetimin e infeksionit HIV/AIDS, kjo pasi infektimi i një pacienti me infeksione të transmetueshme nëpërmjet transfuzionit të gjakut HIV/AIDS apo të tjera mund të vijë në dy rrethana: 1. Transfuzohet një gjak statusi i të cilit në lidhje me ngarkesën virale/bakteriale është "periudhë dritare" (pra në testim negativ dhe në fakt pozitiv) dhe kjo nuk mund të përbëjë vepër penale. Infektimi nga një gjak në "periudhën dritare" është një komplikacion i gjakut si medikament, komplikacion i njohur dhe i pranuar kudo, incidenca e të cilit falë metodave gjithnjë e më të avancuara në testim ka rënë ndjeshëm. Infektimi nga "periudha dritare" nuk mund kurrësi të quhet neglizhencë dhe të përbëjë vepër penale. Në këto kushte përmendja specifike e "veprës penale për transmetim infeksioni" në këtë nen do të kërkonte domosdoshmërisht një sqarim të paekuiwok të konceptit "periudhë dritare".

2. Transfuzohet një gjak që ka rezultuar i infektuar dhe kjo ndodh për shkak të neglizhencës apo gabimit njerëzor në një prej hallkave të zinxhirit dhurues-pacient. Në pjesën më të madhe të rasteve, në ditët e sotme infeksionet e transmetuara nëpërmjet gjakut janë të trajtueshme dhe nuk e rrezikojnë jetën e pacientit, apo shkaktojnë gjymtim të tij, arsye kjo pse transmetimi i infeksioneve tek pacientët nuk përmendet më vete në Kodet Penale Europiane.

Për sa më sipër e duke ditur që tashmë HIV/AIDS është një sëmundje jo vdekjeprurëse, nuk duhet të përfshihet në Kodin Penal.

Anëtarët e tjerë të komisionit, theksuan rëndësinë e këtij projektligji ku diskutimi më i madh ishte për nenin 2, i cili ndryshon nenin 69 të ligjit aktual, i cili është reflektimi i kërkesave të vazhdueshme të Profesionistëve të shëndetit për të mundësuar kësisoj përmirësimin e ligjit duke reflektuar përmirësimin të asaj që ne e konsiderojmë shumë të rëndësishme në këto momente marrëdhënia e besimit të ndërsjellë midis publikut dhe punonjësve të shëndetit dhe morën pjesë aktive në rishikimin e dispozitave të tij, duke synuar saktësimin dhe përmirësimin e mëtejshëm.

Në përfundim, Komisioni për Punën, Çështjet Sociale dhe Shëndetësinë, duke ritheksuar dhe vlerësuar se miratimi i këtij projektligji është i nevojshëm dhe sjell elementë të shumtë të shtuar në kuadër të përmirësimit të Kodit Penal, me votat pro të të gjithë të pranishmëve e miratoi projektligjin, në parim, nen për nen dhe në tërësi me ndryshimet e mëposhtme.

1. Neni 2, riformulohet me këtë përmbajtje:

“Neni 2

Neni 96 ndryshohet si më poshtë:

Neni 96

Neglizhenca në trajtimin mjekësor

Neglizhenca në trajtimin mjekësor të të sëmurëve nga ana e profesionistit shëndetësor kur ka rrezikuar jetën e personit, apo ka dëmtuar rëndë shëndetin dënohet me gjobë, ose me burgim deri në një vit.

Po kjo veprë, kur ka shkaktuar vdekjen e personit, dënohet me burgim deri në dy vjet.

2. Neni 13, riformulohet me këtë përmbajtje:

Neni 13

Pas nenit 238 shtohet neni 238/a, me këtë përmbajtje:

"Neni 238/a

Pengimi i ushtrimit të detyrës së profesionistit shëndetësor

Pengimi i ushtrimit të detyrës së profesionistit shëndetësor, në mjediset e institucionit të kujdesit shëndetësor, përbën kundravajtje penale dhe dënohet me gjobë".

RELATOR

Klodiana Spahiu

KRYETAR

Enver Roshi